I. *De partium Septentrionalium quibusdam affectibus & remediis. Autore* Philippo Lloyd, M. D.

BAlnea nuſpiam frequentiora ſunt quam in Lithuania: Balneum ingreſſi poſtquam largiter ſudarunt, cucurbitas ſibi apponi faciunt, aut virgis tergum cædunt uſque ad inſignem ruborem: Inter Coſacos quoque ſi quis graviter infirmatur, Balneum ingreditur, & corpus tegunt certis herbis, partique dolenti applicant certum Cornu Cavum ad veſicam attrahendam, quâ ruptâ effluit ichor varii ſæpe coloris, flavi, viridis, & nigri, & patiens convaleſcit; varietas autem iſta colorum, herbis quibus patiens tegitur aut Cornu fuco aliquo imbuto adſcribi debet. Coſacorum quoque Cura multum in Aqua Vitæ, aut Juſculis acidis cum oleo & pipere ad ſudorem eliciendum, conſiſtit: nec abſtinent in Diæta à carnibus cum aceto & cæpis coctis, quod Bigoſt vocant: Sicuti autem iſtæ nationes pharmaceutica non multum æſtimant, ita vice verſa ſunt prodigales quoad ea quæ ex fonte Chirurgico petuntur, ut Ven. Sect. uſum Sanguiſugarum (quas etiam palato & gingivis intro applicant) fonticulos, & trepanationem, cujus uſus eſt valdè frequens in Suecia bono cum ſucceſſu; habent enim Sueci capita ſatis dura & urſina. Apud Moſcovitas uſus herbæ Theæ ob viciniam cum Chinenſibus frequens eſt, non ſolum in decocto ſed in ſubſtantia pulveriſatam ſumunt pondere ʒs. cum Aqua Vitæ.

Sunt apud ipſos paſtilli certi odoriferi & flavi coloris in uſu; per nares attrahunt pondere gr. iv, ore aperto. Per 2 horas tanta copia muci viſcidi rejicitur, quantum vix Catharticum eliminare poſſit, quo remedio curant omnes affectus Capitis à frigida cauſa ortos: aliqui hauriunt fumum Tabaci, non per vices, ſed ſimul & ſemel, ex tubulo capaci de hoc fumo quantum poſſunt deglutiendo; tunc corruunt in terram non aliter quam Apoplexia tacti; ſomnum abbreviat ſuperveniens vomitus & alvi perturbatio, quod etiamſi non ſuperveniat, poſtquam expergiſcuntur capitis levamen ſentiunt, & ſunt ad omnia bene diſpoſiti.

Natio Tartarorum ut plurimum à teneris lactis & carnis Equinæ pabulo aſſueta, in continuis equitationibus Medicinam quærens, præter externa eaque Empyrica, pauca interna excolit remedia; v. g. dum quis graviter infirmatur, & eſt ſuſpicio febris malignæ, tunc capiunt lepuſculum juvenem, cui incidunt arteriam Carotidem, & ſanguinem ſugit ager quamdiu poterit, poſtea pelle detracta & calente tegit caput, ſeque ad ſudorem & ſomnum diſponit: dum quis ex captivis aut ſervis febri corripitur, tunc apprehenſâ Comâ ipſum aliquantiſper exagitantes & circum rotantes in aquam profluentem projiciunt, hocque modo humores & ſpiritus alterando procurant febri fugam. Hæc

Hæc sunt quæ ab amico in Castris accepi, qui diu versabatur in locis istis Septentrionalibus: idem mihi retulit Coronidis loco dari obfascinationem solo aspectu inductam in Lithuania præsertim (Credat quis vult) ubi homines effluviis subtilibus ex oculis emanantibus non modo aliis noceant sed etiam animalibus: hoc mali genus Uroki appellatur: ad quem effectum producendum requiritur approximatio corporum vicinissima, & deindè ne alter altero stet notabiliter editiore loco: curantur tales præcipue balneo, Origano, Hyperico, aliisque herbis parato; suffumigio ex crinibus, unguibus aliisque partibus ipsius obfascinatoris si fieri potest, & demum sudoribus.

Inter Tartaros si quis ex Equo vel aliàs graviorem passus est Casum, ante omnia illum stimulant ad urinam, dein Venâ sectâ Ossa Equorum combusta vel certum albi boli genus quo Terra illa abundat, ad ebibendum præbent.

Lac equinum acidum factum est illis universale omnibus morbis calidis refrigerium, imo balsamicum Stomachale.

In variolis infantum, loco venæ Sect. apponunt Moscovitæ cucurbitulas scarificatas clunibus, subinde sanguisugas. Emulsiones parant ex semine Napi, haustui imponunt album græcum.

Poloni habent certum medicamentum alimentosum ipsis familiare Barst. dictum, quod fermentum stomachale acido suo suaviter restaurat, & Polonicæ Nationis crapulas, ex largiori, cremati, mulsi, & vini generosi, haustu, vel ex Ciborum calidorum copiâ contractâ conveniens: hoc edulii medicamentosi genus ex Branca ursina, vel ex solo pane siligineo fermentato suo modo, conficere norunt in forma decocti herbacei aquosi.

Cæterum si quis infirmari incipit, & conqueritur de ingenti capitis dolore, tormin[illegible] [illegible]gà &c. Statim formatur judicium de plica sive Koltun [illegible] satagunt quam plicam in Capitis capillis procurare [illegible]ione ex brancâ ursinâ aliisque herbis, vel saltem mixturâ [illegible] & vini sæpius lavando Caput, efficiunt. Plicâ ita procuratâ, in capite, videtur ipsi morbus mitescere materia morbificâ quasi criticè sic translatâ, & naturæ totum relinquitur opus: quod planè indicat hunc morbum ab alia causâ quam neglectu pectinationis produci; si quis pectinando divellere aut Capillos abscindere tentat, in alium incidet morbum, & sanguis sæpe effluit tanquam ex venæ ramulis pilis abscissis; nec mirum hoc videri debet, cum pili ex arteriæ, venæ, & nervorum ramulis in Capsula inclusis, & postea extensis formentur; ut patet autop-

sia;

ſia ; ope microſcopii in pilis barbæ felis aliorumque animalium.

Quicquid de cauſa Plicæ tradunt authores vel nimis genericum eſt vel imperfectum & inſufficiens : nam quod ad aquas in Ruſſia ſpectat, etſi certum ſit ex illarum hauſtu cauſari, unde etiam dum exercitus militaris illas partes tranſit ad aquarum iſtarum vada alii ſtant vigiles milites tranſeuntibus prohibituri ne ſimiles aquas hauriant. Quæritur quomodo illi qui ad 100 leucas inde diſſiti habitant & ultra Plicâ corripiuntur ? niſi forte nobis perſuadeamus aquæ illius ex Ruſſia venas propagari per totam Poloniam.

Cauſa intrinſeca in glandulis ſubcutaneis conſtitui poteſt, quomodo plures earundem ductus & pori conjuncti ſunt ac obliqui, ex quibus deinde pili copioſiores anguſtiore in loco poſiti, accedente ſimul glandularum ſucco nimis viſcido, intricantur & complicantur ; ſed & iſta cauſa cum extra Poloniam dari poſſit, ad morbi Endemii naturam, ſola non ſufficit : quamobrem cauſa adæquata paſſim in Contagio partim rerum non naturalium uſu incongruo quærenda : de contagio non dubitandum, cum familiare ſit itinerantibus lectos ſecum circumvehere ; aer ſatis rigidus Boreali acido coagulante abundat, unde tranſpiratio pituitæ illius glutinoſæ circa pilorum radices hærentis facilè impeditur, vel maxime dum Poloni nudato Capite frequenter incedere conſueverunt.

Laborantes hoc morbo habent appetitum in certum objectum defixum alii ſolam Aquam expetunt, ali crematum, alia potulenta averſantes : ex ſimilibus remediis in ſcorbuto juvantur.

Præter febrem malignam Hungaricam dictam, occurrunt alii morbi levioris momenti. Endemii ut Czemer, porcellus Caſſovienſis, ſtrumæ.

Czemer eſt tumor aliquis ſub carpis manuum a latere ſupra arterias ad inſtar nodi alicujus mollioris, dolorem dum tangitur excitans ; curatur emetico & ſudoriferis.

Porcellus Caſſovienſis eſt tumor durus inſtar porcelli, regioni lienis incumbens incolis Civitatis Caſſovienſis familiaris, eſtque ſchirroſa diſpoſitio lienis cum flatibus Colon obſidentibus : curatur aperitivis.

Strumoſi in Hungaria non reperiuntur niſi circa montanas civitates ubi auri ſunt fodinæ propter aquas mercuriales & effluvia mineralium : decreſcente Lunâ ſpongiâ combuſtâ fumum ore excipiunt ſtrumoſi & reſiduum Cinerem melli admixtum devorare ſolent in principio ; nam ſtrumæ inveteratæ nullam admittunt Curam.